

Szakdolgozat

Borbás Réka
Csecsemő és kisgyermeknevelő
alapszak

Kaposvár
2024

Az eltűnőben lévő gyermekkor és a nevelésbe vett gyermekek kérdése napjainkban

Borbás Réka

Csecsemő és Kisgyermeknevelő szak, alapképzés (Ba), nappali munkarend

Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Dr. Podráczky Judit, tanszékvezető, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Szakedolgozatom elején írtam az eltűnőfélben lévő gyermekkorról és arról, hogy milyen nézőpontok léteznek a gyermekkorról. Sokan foglalkoztak már ezzel a témával, például Pukánszky Béla, Vajda Zsuzsanna, Philippe Ariés az ő írásaik segítettek a dolgozatomban. A posztmodern gyermekfelfogást is megemlítettem, miszerint a gyermek-felnőtt modell átalakulóban van, felgyorsult az élettempó és elmosódott a határ a gyermekkor és a felnőttkor között. Következő rész a siettetett gyermekről szól, melyben írtam a gyermekek túlterheltségéről, arról, hogy a média mennyire befolyásolja a gyermeklétet, és a tényről, hogy a gyermekek egyre inkább felnőttesen viselkednek, felnőttekhez hasonló problémákkal küzdenek. Egy kis részben kitértem a mai tanár-diák kapcsolatra is, melyben arról volt szó, hogy problémát jelent a generációs különbség.

A család, mint elsődleges szocializációs közeg fontosságáról is írtam, és ezt a nevelt gyerekekkel hoztam összefüggésbe, mert azt gondolom, hogy a család széthullása, illetve a nem megfelelő családi környezet miatt van egyre több nevelésbe vett gyermek. Foglalkoztam a gyermekvédelmi rendszerrel és kitértem arra is, hogy mi szükséges ahhoz, hogy valaki nevelőszülő lehessen és milyen támogatásokban részesül. A nevelt gyermekek pszichés és lelki problémáiról is írtam. A családból kiemelés is trauma a gyermekek számára, viszont emellett sok más problémáik is lehetnek a nevelt gyermekeknek, például tanulási nehézségek, magatartási zavarok. Más-más problémával küzdenek a nevelőszülőknél és a nevelőotthonokban a gyermekek. Leírtam, hogy milyen nehézségek, betegségek lehetnek jelen és ezeket milyen módon lehet kezelni szakemberek segítségével, illetve milyen lehetőségeik vannak a nevelőszülőknek mindezek kezelésére.

Ezután bemutattam a kutatási módszeremet. A kutatásomat interjúk segítségével készítettem, négy pedagógussal és kettő intézményvezetővel. A két kutatási kérdésem az volt, hogy mit érzékelnek a pedagógusok a nevelt gyermekekkel összefüggésben a szakirodalomban jelzett problémák közül, illetve milyen módokon igyekeznek a problémákat ellensúlyozni, hogy

segítik a nevelt gyerekeket az intézményekben. A válaszokból arra a következtetésre jutottam, hogy legtöbb esetben észlelik a problémákat, hiszen minden nevelt gyermeknek van lelki sérülése és ez vagy magatartási problémában, vagy tanulási nehézségben jelenik meg. A pedagógusok véleménye szerint és KSH adatai alapján megállapítható volt az a tény, hogy egyre több a nevelésbe vett gyermek, kevesebb a nevelőszülő, ami problémát jelent. Kiderült még az is, hogy a gyermekek viselkedése, magatartása, jövőképe attól függ leginkább, hogy milyen környezet veszi körül őket. Az intézményekben lehetőségeik szerint mindent biztosítanak a nevelésbe vett gyermekeknek, de a pedagógusok hiányolják a kifejezetten nevelt gyermekekkel kapcsolatos oktatási programot.